

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษา การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์ ในอำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลทางด้านวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม หรือการทดสอบสมมติฐาน โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษา การติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ประสิทธิภาพการฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวกับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์ คำนวณด้วยค่าไคสแควร์ (Chi-Square)

ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ ประสิทธิภาพในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ขนาดของพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว แรงงานในครอบครัว ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวกับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์ คำนวณด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกสหกรณ์

1.1 เพศ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 82.4 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 17.6 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เพศของสมาชิกสหกรณ์

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	89	82.4
หญิง	19	17.6
รวม	108	100.0

1.2 อายุ

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 50.0 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 23.2 อายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 18.5 อายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 7.4 และอายุน้อยกว่า 30 ปี ร้อยละ 0.9 โดยสมาชิกสหกรณ์มีอายุเฉลี่ย 46.04 ปี อายุสูงสุด 72 ปี อายุน้อยสุด 29 ปี และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.34 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 อายุของสมาชิกสหกรณ์

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30	1	0.9
31-40	25	23.2
41-50	54	50.0
51-60	20	18.5
มากกว่า 60	8	7.4
รวม	108	100.0

อายุน้อยสุด 29 ปี

อายุเฉลี่ย 46.04 ปี

อายุสูงสุด 72 ปี

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.34

1.3 ระดับการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 76.9 รองลงมาจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 16.7 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 4.6 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่ากัน ร้อยละ 0.9 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 4	83	76.9
ประถมศึกษาปีที่ 6	18	16.7
ประถมศึกษาปีที่ 7	1	0.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	5	4.6
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	0.9
รวม	108	100.0

1.4 ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 25.9 รองลงมามีระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกระหว่าง 6-10 ปี ร้อยละ 24.1 ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิก 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 20.4 ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกระหว่าง 16-20 ปี ร้อยละ 15.7 และมีระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกระหว่าง 11-15 ปี ร้อยละ 13.9 โดยสมาชิกสหกรณ์มีระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ย 12.78 ปี ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกสูงสุด 26 ปี ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกต่ำสุด 1 ปีและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.7 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์

ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิก (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-5	28	25.9
6-10	26	24.1
11-15	15	13.9
16-20	17	15.7
21 ปีขึ้นไป	22	20.4
รวม	108	100.0

ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกต่ำสุด 1 ปี ค่าเฉลี่ย 12.78 ปี

ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกสูงสุด 26 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.7

1.5 ประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 3-4 ปี ร้อยละ 33.3 รองลงมา มีประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 1-2 ปี ร้อยละ 29.6 ประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมากกว่า 6 ปี ร้อยละ 19.5 และมีประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 5-6 ปี ร้อยละ 17.6 โดยสมาชิกสหกรณ์มีประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเฉลี่ย 3.95 ปี ประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงสุด 15 ปี ประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำที่สุด 1 ปี และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.56 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	32	29.6
3-4	36	33.3
5-6	19	17.6
มากกว่า 6	21	19.5
รวม	108	100.0

ประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำสุด 1 ปี ค่าเฉลี่ย 3.95 ปี

ประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงสุด 15 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.56

1.6 ขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 6-10 ไร่ ร้อยละ 38.9 รองลงมา มีขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 11-15 ไร่ ร้อยละ 34.3 ขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 16-20 ไร่ และขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมากกว่า 20 ไร่ เท่ากัน ร้อยละ 13.9 และมีขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 1-5 ไร่ ร้อยละ 7.4 โดยสมาชิกสหกรณ์มีขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเฉลี่ย 12.55 ไร่ ขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงสุด 30 ไร่ ขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำที่สุด 2 ไร่ และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.39 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-5	8	7.4
6-10	42	38.9
11-15	37	34.3
16-20	15	13.9
มากกว่า 20	15	13.9
รวม	108	100.0

ขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำสุด 2 ไร่ ขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเฉลี่ย 12.55 ไร่ ขนาดพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงสุด 30 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.39

1.7 การถือครองที่ดิน

จากการศึกษา ได้พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเองและเช่าบางส่วน ร้อยละ 46.3 รองลงมาเช่าที่ดินผู้อื่นร้อยละ 28.7 และเป็นของตนเอง ร้อยละ 25.0 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 สภาพการถือครองที่ดิน

สภาพการถือครองที่ดิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็นของตนเอง	27	25.0
เช่า	31	28.7
ของตนเองและเช่าบางส่วน	50	46.3
รวม	108	100.0

1.8 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 4-6 คน ร้อยละ 61.1 รองลงมา มีสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 1-3 คน ร้อยละ 35.2 และมีสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 7-9 คน ร้อยละ 3.7 โดยสมาชิกสหกรณ์มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.99 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำสุด 2 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวสูงสุด 8 คน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.24 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-3	38	35.2
4-6	66	61.1
7-9	4	3.7
รวม	108	100.0
จำนวนสมาชิกในครอบครัวต่ำสุด 2 คน	จำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.99 คน	
จำนวนสมาชิกในครอบครัวสูงสุด 8 คน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.24	

1.9 แรงงานในครอบครัว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีแรงงานในครอบครัวระหว่าง 1-2 คน ร้อยละ 85.2 และมีแรงงานในครอบครัวระหว่าง 3-4 คน ร้อยละ 14.8 โดยสมาชิก สหกรณ์ มีแรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 2.11 คน แรงงานในครอบครัวต่ำสุด 1 คน แรงงานในครอบครัวสูงสุด 4 คนและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 แรงงานในครอบครัว

แรงงานในครอบครัว (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-2	92	85.2
3-4	16	14.8
รวม	108	100.0

แรงงานในครอบครัวต่ำสุด 1 คน

แรงงานในครอบครัวเฉลี่ย 2.11 คน

แรงงานในครอบครัวสูงสุด 4 คน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.57

1.10 แหล่งเงินทุน

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีแหล่งเงินทุนจากสหกรณ์ ร้อยละ 90.7 รองลงมาใช้เงินทุนส่วนตัว ร้อยละ 72.2 แหล่งเงินทุนจากที่อื่น ร้อยละ 20.4 และแหล่งเงินทุนจาก ธ.ก.ส. ร้อยละ 4.63 (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 แหล่งเงินทุนของสมาชิกสหกรณ์

แหล่งเงินทุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เงินทุนส่วนตัว	78	72.2
สหกรณ์	98	90.7
ธ.ก.ส.	5	4.6
อื่นๆ*	22	20.3

หมายเหตุ ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

*อื่นๆ ได้แก่ กู้เงินจากกลุ่มแม่บ้าน และกองทุนหมู่บ้าน

1.11 ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ใช้ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 2,001.00-2,500.00 บาทต่อไร่ ร้อยละ 32.4 รองลงมาใช้ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 2,501.00-3,000.00 บาทต่อไร่ ร้อยละ 30.6 ใช้ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 1,501.00-2,000.00 บาทต่อไร่ ร้อยละ 23.1 ใช้ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมากกว่า 3,000.00 บาทต่อไร่ ร้อยละ 12.0 และใช้ต้นทุนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,500.00 บาทต่อไร่ ร้อยละ 1.9 โดยสมาชิกสหกรณ์มีการใช้ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเฉลี่ย 2,688.46 บาทต่อไร่ ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำสุด 1,478.00 บาทต่อไร่ ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงสุด 4,849.00 บาทต่อไร่และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 647.12 (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (บาทต่อไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,500.00	2	1.9
1,501.00-2,000.00	25	23.1
2,001.00-2,500.00	35	32.4
2,501.00-3,000.00	33	30.6
มากกว่า 3,000.00	13	12.0
รวม	108	100.0
ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำสุด 1,478.00 บาทต่อไร่	ต้นทุนเฉลี่ย 2,688.46 บาทต่อไร่	
ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงสุด 4,849.00 บาทต่อไร่	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 647.12	

1.12 ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 501-700 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 65.7 รองลงมา มีผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 251-500 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 27.8 มีผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมากกว่า 750 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 4.6 มีผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวน้อยกว่าหรือเท่ากับ 250 กิโลกรัมต่อไร่ ร้อยละ 1.9 โดยสมาชิกสหกรณ์มีผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเฉลี่ย 559.4 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงสุด 825 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำสุด 125.6 กิโลกรัมต่อไร่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 123.9 (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กิโลกรัมต่อไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 250	2	1.9
251-500	30	27.8
501-750	71	65.7
มากกว่า 750	5	4.6
รวม	108	100.0

ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำสุด 125.6 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 559.4 กิโลกรัมต่อไร่
 ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงสุด 825 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 123.9

1.13 รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าว ระหว่าง 3,001.00-4,000.00 บาทต่อไร่ ร้อยละ 50.9 รองลงมาจะมีรายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวมากกว่า 4,000.00 บาทต่อไร่ ร้อยละ 26.9 รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 2,001.00-3,000.00 บาทต่อไร่ ร้อยละ 17.6 รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวระหว่าง 1,001.00-2,000.00 บาทต่อไร่ ร้อยละ 3.7 และมีรายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000.00 บาทต่อไร่ ร้อยละ 0.9 โดยที่สมาชิกสหกรณ์มีรายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยเฉลี่ย 3,524.22 บาทต่อไร่ รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงสุด 5,764.30 บาทต่อไร่ รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำสุด 791.30 บาทต่อไร่ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 811.30 (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าว

รายได้ (บาทต่อไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000.00	1	0.9
1,001.00-2,000.00	4	3.7
2,001.00-3,000.00	19	17.6
3,001.00-4,000.00	55	50.9
มากกว่า 4,000.00	29	26.9
รวม	108	100.0
รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวต่ำสุด 791.30 บาทต่อไร่	รายได้เฉลี่ย 3,524.22 บาทต่อไร่	
รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงสุด 5,764.30 บาทต่อไร่	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 811.30	

1.14 รายละเอียดต้นทุนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์มีต้นทุนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเฉลี่ย 2,688.46 บาทต่อไร่ โดยคิดเป็นต้นทุนผันแปรมากที่สุดเฉลี่ย 2,436.28 บาทต่อไร่ ร้อยละ 90.62 ของต้นทุนทั้งหมด รองลงมาต้นทุนคงที่ 252.18 บาทต่อไร่ ร้อยละ 9.38 ของต้นทุนทั้งหมด

ต้นทุนผันแปรเฉลี่ยของการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวประกอบด้วยค่าแรงงานมากที่สุดเฉลี่ย 1,882.60 บาทต่อไร่ ร้อยละ 70.02 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งเป็นส่วนของค่าเก็บเกี่ยวและค่าแนวคิด 678.10 บาทต่อไร่ ค่าเตรียมดิน 537.50 บาทต่อไร่ ค่าปลูก 474.90 บาทต่อไร่ ค่าขนส่ง 114.50 บาทต่อไร่ ค่าพันธุ์สารเคมี 33.50 บาทต่อไร่ ค่าใส่ปุ๋ย 29.50 บาทต่อไร่ และค่าตรวจตัดพันธุ์ปน 14.6 บาทต่อไร่ ร้อยละ 25.22, 19.99, 17.66, 4.26, 1.25, 1.10 และ 0.54 ตามลำดับ รองลงมา ค่าวัสดุการเกษตร 553.68 บาทต่อไร่ ร้อยละ 20.60 ของต้นทุนทั้งหมด ซึ่งเป็นส่วนของค่าปุ๋ย 228.85 บาทต่อไร่ ค่าสารควบคุมและกำจัดวัชพืช 85.57 บาทต่อไร่ ค่าเมล็ดพันธุ์ 72.40 บาทต่อไร่ ค่าสารป้องกันกำจัดสัตว์และแมลงศัตรู 57.16 บาทต่อไร่ และค่าสารป้องกันกำจัดโรค 49.70 บาทต่อไร่ ร้อยละ 8.51, 3.18, 3.44, 2.87 และ 2.59 ตามลำดับ

ต้นทุนคงที่เฉลี่ย พบว่า เป็นค่าเช่าที่นามากที่สุด 250.81 บาทต่อไร่ รองลงมาค่าภาษีที่ดิน 1.37 บาทต่อไร่ ร้อยละ 9.33 และ 0.05 ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 รายละเอียดต้นทุนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

รายการ	จำนวนเงิน(บาท/ไร่)	ร้อยละ
1. ต้นทุนผันแปร	2,436.28	90.62
1.1 ค่าวัสดุการเกษตร	<u>553.68</u>	<u>20.60</u>
- ค่าเมล็ดพันธุ์	72.40	3.44
- ค่าปุ๋ย	228.85	8.51
- ค่าสารควบคุมและกำจัดวัชพืช	85.57	3.18
- ค่าสารป้องกันกำจัดสัตว์และแมลงศัตรู	57.16	2.87
- ค่าสารป้องกันกำจัดโรค	49.70	2.59
1.2 ค่าแรงงาน	<u>1,882.60</u>	<u>70.02</u>
- ค่าเตรียมดิน	537.50	19.99
- ค่าปลูก	474.90	17.66
- ค่าไถปุ๋ย	29.50	1.10
- ค่าพ่นสารเคมี	33.50	1.25
- ค่าตรวจตัดพันธุ์ปน	14.60	0.54
- ค่าเก็บเกี่ยวและนวด	678.10	25.22
- ค่าขนส่ง	114.50	4.26
2. ต้นทุนคงที่ *	252.18	9.38
- ค่าเช่าที่นา	250.81	9.33
- ค่าภาษีที่ดิน	1.37	0.05
3. ต้นทุนทั้งหมด	2,688.46	100.00

* ไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร

1.15 ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์มีต้นทุนผันแปรในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยเฉลี่ย 2,436.28 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 252.18 บาทต่อไร่ รวมต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ย 2,688.46 บาทต่อไร่

สำหรับต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 4.80 บาท ต้นทุนต่อตันเฉลี่ย 4,850.00 บาท ราคาขายเฉลี่ย 6.30 บาทต่อกิโลกรัม ผลผลิตเฉลี่ย 559.40 กิโลกรัมต่อไร่ รายได้รวมเฉลี่ย 3,524.22 บาทต่อไร่ รายได้สุทธิเฉลี่ย 1,087.94 บาทต่อไร่ ผลตอบแทนเฉลี่ย 835.76 บาทต่อไร่ (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

รายการ	จำนวนเงิน
ต้นทุนผันแปร (บาทต่อไร่)	2,436.28
ต้นทุนคงที่ (บาทต่อไร่)	252.18
ต้นทุนทั้งหมด (บาทต่อไร่)	2,688.46
ต้นทุนต่อกิโลกรัม (บาท)	4.80
ต้นทุนต่อตัน (บาท)	4,850
ราคาขายต่อกิโลกรัม (บาท)	6.30
ผลผลิต (กิโลกรัมต่อไร่)	559.40
รายได้รวม (บาทต่อไร่)	3,524.22
รายได้สุทธิ (บาทต่อไร่) *	1,087.94
ผลตอบแทน (บาทต่อไร่) **	835.76

* คำนวณโดยใช้ รายได้รวม ลบต้นทุนผันแปร

** คำนวณโดยใช้ รายได้สุทธิ ลบต้นทุนคงที่

1.16 การติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีการติดต่อกับเกษตรกรรายอื่นมากกว่า 4 ครั้ง ร้อยละ 50.9 รองลงมามีการติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น 1-4 ครั้ง ร้อยละ 26.9 และไม่มีการติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น ร้อยละ 22.2 (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 การติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น

การติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้ติดต่อ	24	22.2
1-4	29	26.9
มากกว่า4	55	50.9
รวม	108	100.0

1.17 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม 1-2 ครั้ง ร้อยละ 66.7 รองลงมามีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม 3-4 ครั้ง ร้อยละ 22.2 และไม่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ร้อยละ 11.1 (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้ติดต่อ	12	11.1
1-2	72	66.7
3-4	24	22.2
รวม	108	100.0

1.18 ประสิทธิภาพการฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ที่มีการประสิทธิภาพการฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 1-2 ครั้ง ร้อยละ 84.3 รองลงมามีประสิทธิภาพการฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมากกว่า 2 ครั้ง ร้อยละ 10.2 และไม่เคยได้รับการฝึกอบรม ร้อยละ 5.6 (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ประสิทธิภาพการฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ประสิทธิภาพการฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ครั้ง)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้รับการฝึกอบรม	6	5.6
1-2	91	84.3
มากกว่า 2	11	10.2
รวม	108	100.0

1.19 แหล่งข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ร้อยละ 88.0 รองลงมาได้รับข่าวสารจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 76.9 ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ ร้อยละ 9.3 ได้รับข่าวสารจากวิทยุและวารสาร สิ่งพิมพ์เท่ากัน ร้อยละ 4.6 และได้รับข่าวสารจากแหล่งอื่น ร้อยละ 1.9 (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 แหล่งข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ของสมาชิกสหกรณ์

แหล่งข่าวสารความรู้เกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิทยุ	5	4.6
โทรทัศน์	10	9.3
วารสาร , สิ่งพิมพ์	5	4.6
เจ้าหน้าที่ส่งเสริม	95	88.0
เพื่อนบ้าน	83	76.9
อื่นๆ*	2	1.9

หมายเหตุ ผู้ตอบเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

* อื่นๆ หมายถึง พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลทางด้านวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์

การวิจัยได้ศึกษาวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์อำเภอพร้าว ซึ่งแบ่งออกเป็นประเด็นที่สำคัญไว้ 5 ประเด็นดังนี้

1. การปลูก
2. การใส่ปุ๋ย
3. การป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว
4. การตรวจตัดพันธุ์ปน
5. การเก็บเกี่ยว

จากการวัดระดับการปฏิบัติงานในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.6 มีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับต่ำ และร้อยละ 20.4 มีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับสูง โดยมีคะแนนการปฏิบัติที่ถูกต้องต่ำสุด 9 คะแนน คะแนนการปฏิบัติถูกต้องสูงสุด 26 คะแนน คะแนนในการปฏิบัติถูกต้องเฉลี่ย 17.5 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.77 (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ระดับการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์

ระดับการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำ (9-17.5 คะแนน)	86	79.6
สูง (17.6-26 คะแนน)	22	20.4
รวม	108	100.0

คะแนนการปฏิบัติที่ถูกต้องต่ำสุด 9 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 17.5 คะแนน

คะแนนการปฏิบัติที่ถูกต้องสูงสุด 26 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.77

2.1 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการปลูก

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ มีการปฏิบัติที่ถูกต้องดังนี้ (ตารางที่ 21)

1. การทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูก (ร้อยละ 13.9)
2. ไถพรวนดิน 2 ครั้ง (ร้อยละ 89.8)
3. แห่เมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูก (ร้อยละ 99.1)
4. ปักดำข้าวเมื่อกล้ามีอายุ 25-30 วัน (ร้อยละ 86.1)
5. ปักดำระยะ 25x25 เซนติเมตร (ร้อยละ 82.4)
6. ใช้จำนวนต้นกล้า 3-5 ต้นต่อจับ (ร้อยละ 95.4)
7. ปลูกซ่อมข้าว 1-10 วันหลังปักดำ (ร้อยละ 74.1)

ตารางที่ 21 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการปลูก

การปลูก	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รวม	ลำดับที่
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1.การทดสอบความงอกของเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูก	15(13.9)	93(86.1)	108(100)	7
2.ไถพรวนดิน 2 ครั้ง	97(89.8)	11(10.2)	108(100)	3
3.แห่เมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูก	107(99.1)	1(0.9)	108(100)	1
4.ปักดำข้าวเมื่อกล้ามีอายุ 25-30 วัน	93(86.1)	15(13.9)	108(100)	4
5.ปักดำระยะ 25x25 เซนติเมตร	89(82.4)	19(17.6)	108(100)	5
6.ใช้จำนวนต้นกล้า 3-5 ต้นต่อจับ	103(95.4)	5(4.6)	108(100)	2
7.ปลูกซ่อมข้าว 1-10 วันหลังปักดำ	80(74.1)	28(25.9)	108(100)	6

2.2 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการใส่ปุ๋ย

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ มีการปฏิบัติที่ถูกต้องดังนี้ (ตารางที่ 22)

1. การใส่ปุ๋ยครั้งแรกหลังปักดำ 7-10 วัน (ร้อยละ 25.9)
2. การใส่ปุ๋ยครั้งแรกใช้สูตรที่เหมาะสมกับชนิดของดิน ดินเหนียว,ร่วน สูตร16-20-0 (ร้อยละ 78.7)
3. การใส่ปุ๋ยครั้งแรกสูตร 16-20-0 อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่ (ร้อยละ 64.8)
4. ใส่ปุ๋ยครั้งที่สองช่วงระยะข้าวเริ่มตั้งท้อง (ร้อยละ 44.4)
5. ใส่ปุ๋ยครั้งที่สองใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 (ร้อยละ 38.9)
6. ใส่ปุ๋ยครั้งที่สองอัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อไร่ (ร้อยละ 35.2)
7. ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ก่อนหว่านกล้า (ร้อยละ 84.3)

ตารางที่ 22 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ย	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รวม	ลำดับที่
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1.การใส่ปุ๋ยครั้งแรกหลังปักดำ 7-10 วัน	28(25.9)	80(74.1)	108(100)	7
2. การใส่ปุ๋ยครั้งแรก ใช้สูตรที่เหมาะสม กับชนิดของดิน ดินเหนียว,ร่วน สูตร 16-20-0	85(78.7)	23(21.3)	108(100)	2
3.การใส่ปุ๋ยครั้งแรก อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่	70(64.8)	38(35.2)	108(100)	3
4.ใส่ปุ๋ยครั้งที่สองช่วงระยะข้าวเริ่มตั้งท้อง	48(44.4)	60(55.6)	108(100)	4
5. ใส่ปุ๋ยครั้งที่สอง ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0	42(38.9)	66(61.1)	108(100)	5
6.ใส่ปุ๋ยครั้งที่สองอัตรา 5-10 กิโลกรัมต่อไร่	38(35.2)	70(64.8)	108(100)	6
7.ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ก่อนหว่านกล้า	91(84.3)	17(15.7)	108(100)	1

2.3 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ มีการปฏิบัติที่ถูกต้องดังนี้ (ตารางที่ 23)

1. สำรวจแปลงนาทุกสัปดาห์ (ร้อยละ 97.2)
2. ตรวจสอบโรคและศัตรูข้าวก่อนการตัดสินใจใช้สารเคมี (ร้อยละ 47.2)
3. มีการป้องกันกำจัดหอยเชอร์รี่โดยวิธีกลและใช้สารเคมีผสมผสานกัน (ร้อยละ 96.3)

ตารางที่ 23 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว

การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รวม	ลำดับที่
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1.สำรวจแปลงนาทุกสัปดาห์	105(97.2)	3(2.8)	108(100)	1
2.ตรวจสอบโรคและศัตรูข้าวก่อนการตัดสินใจใช้สารเคมี	51(47.2)	57(52.8)	108(100)	3
3.มีการป้องกันกำจัดหอยเชอร์รี่โดยวิธีกลและใช้สารเคมีผสมผสานกัน	104(96.3)	4(3.7)	108(100)	2

2.4 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการตรวจตัดพันธุ์ปน จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ มีการปฏิบัติที่ถูกต้องดังนี้ (ตารางที่ 24)

1. ตรวจตัดพันธุ์ปนในระยะข้าวแตกกอ (ร้อยละ 7.4)
2. ตรวจตัดพันธุ์ปนในระยะข้าวออกดอก (ร้อยละ 31.5)
3. ตรวจตัดพันธุ์ปนในระยะข้าวโน้มรวง (ร้อยละ 60.2)

ตารางที่ 24 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการตรวจตัดพันธุ์ปน

การตรวจตัดพันธุ์ปน	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รวม	ลำดับที่
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1.ตรวจตัดพันธุ์ปนในระยะข้าวแตกกอ	8(7.4)	100(92.6)	108(100)	3
2.ตรวจตัดพันธุ์ปนในระยะข้าวออกดอก	34(31.5)	74(68.5)	108(100)	2
3.ตรวจตัดพันธุ์ปนในระยะข้าวโน้มรวง	65(60.2)	43(39.8)	108(100)	1

2.5 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเก็บเกี่ยว

จากการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ มีการปฏิบัติที่ถูกต้องดังนี้ (ตารางที่ 25)

1. ระบายน้ำออกจากแปลงนา 7-10 วัน ก่อนการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ 50.0)
2. เก็บเกี่ยวข้าวในระยะปลับปลิงหรือระยะ 28-30 วัน หลังข้าวออกดอก (ร้อยละ 91.7)
3. หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวมีการตากฟ่อนข้าวไว้ในนาเพื่อลดความชื้น 2-3 วัน (ร้อยละ 80.6)
4. หลังจากนวดข้าวมีการตากเมล็ดพันธุ์ในลานตากเพื่อลดความชื้น 1-2 วัน (ร้อยละ 30.6)

ตารางที่ 25 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	รวม	ลำดับที่
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
1. ระบายน้ำออกจากแปลงนา 7-10 วัน ก่อนการเก็บเกี่ยว	54(50.0)	54(50.0)	108(100)	3
2. เก็บเกี่ยวข้าวในระยะปลับปลิงหรือระยะ 28-30 วัน หลังข้าวออกดอก	99(91.7)	9(8.3)	108(100)	1
3. หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวมีการตากฟ่อนข้าวไว้ในนาเพื่อลดความชื้น 2-3 วัน	87(80.6)	21(19.4)	108(100)	2
4. หลังจากนวดข้าวมีการตากเมล็ดพันธุ์ในลานตากเพื่อลดความชื้น 1-2 วัน	33(30.6)	75(69.4)	108(100)	4

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม หรือการทดสอบสมมติฐาน โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษา การติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ประสิทธิภาพการฝึกอบรม กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์ กำหนดด้วยค่าไคสแควร์ (Chi-Square) อธิบายได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์

จากการวิเคราะห์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนร้อยละ 60.2 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับต่ำ และร้อยละ 16.7 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับสูง

สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนร้อยละ 19.4 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับต่ำ และร้อยละ 3.7 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับสูง

จากผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ปรากฏว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 0.399 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าไคสแควร์ในตารางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงว่าระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว กล่าวโดยสรุป ระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์ที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ระดับการศึกษา	วิธีการปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ประถมศึกษาปีที่ 4	65 (60.2)	18 (16.7)	83 (76.9)
สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	21 (19.4)	4 (3.7)	25 (23.1)
รวม	86 (79.6)	22 (20.4)	108 (100.0)
χ^2 (คำนวณ) = 0.399		χ^2 (ตาราง) = 3.84	
df = 1		ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	

สมมติฐานที่ 2 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมีความสัมพันธ์กับการติดต่อกับเกษตรกรรายอื่นของสมาชิกสหกรณ์

จากการวิเคราะห์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีการติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น จำนวนร้อยละ 58.3 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับต่ำ และร้อยละ 19.5 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับสูง

สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่มีการติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น จำนวนร้อยละ 21.3 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับต่ำ และร้อยละ 0.9 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับสูง

จากผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับเกษตรกรรายอื่นของสมาชิกสหกรณ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว นั้น ปรากฏว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 4.995 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าไคสแควร์ในตารางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงว่าการติดต่อกับเกษตรกรรายอื่นของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว กล่าวโดยสรุป สมาชิกสหกรณ์ที่มีการติดต่อกับเกษตรกรรายอื่นมากจะมีผลต่อวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องมากกว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีการติดต่อกับเกษตรกรรายอื่นน้อย (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับเกษตรกรรายอื่นของสมาชิกสหกรณ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

การติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น	วิธีการปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ไม่ได้ติดต่อ	23 (21.3)	1 (0.9)	24 (22.2)
มีการติดต่อ	63 (58.3)	21 (19.5)	84 (77.8)
รวม	86 (79.7)	22 (20.4)	108 (100.0)
χ^2 (คำนวณ) = 4.995		χ^2 (ตาราง) = 3.84	
df = 1		มีนัยสำคัญทางสถิติ	

สมมติฐานที่ 3 วิธีปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมีความสัมพันธ์กับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของสมาชิกสหกรณ์

จากการวิเคราะห์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม จำนวนร้อยละ 69.5 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับต่ำ และร้อยละ 19.4 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับสูง

สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม จำนวนร้อยละ 10.2 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับต่ำ และร้อยละ 0.9 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับสูง

จากผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของสมาชิกสหกรณ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ปรากฏว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณนั้นได้เท่ากับ 1.206 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าไคสแควร์ในตารางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงว่าการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว กล่าวโดยสรุปคือ สมาชิกสหกรณ์ที่มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมที่แตกต่างกันไม่มีผลต่อวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ความสัมพันธ์ระหว่างการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของสมาชิกสหกรณ์กับ
วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	วิธีการปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ไม่ได้ติดต่อ	11 (10.2)	1 (0.9)	12 (11.1)
มีการติดต่อ	75 (69.5)	21 (19.4)	96 (88.9)
รวม	86 (79.7)	22 (20.3)	108 (100.0)
χ^2 (คำนวณ) = 1.206		χ^2 (ตาราง) = 3.84	
df = 1		ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ	

สมมติฐานที่ 4 วิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์

จากการวิเคราะห์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพการฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวนร้อยละ 74.1 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับต่ำ และร้อยละ 19.4 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับสูง

สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่ไม่มีประสิทธิภาพการฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวนร้อยละ 5.6 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับต่ำ และร้อยละ 0.9 มีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องในระดับสูง

จากผลการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการฝึกอบรมของสมาชิกสหกรณ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว นั้น ปรากฏว่า ค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้เท่ากับ 8.523 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าไคสแควร์ในตารางที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงว่าประสิทธิภาพการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว นั้น กล่าวโดยสรุปคือสมาชิกสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการฝึกอบรมมากจะมีผลต่อวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวถูกต้องมากกว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีประสิทธิภาพการฝึกอบรมน้อย (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ประสบการณ์การฝึกอบรม การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ปี)	วิธีการปฏิบัติ		รวม (ร้อยละ)
	ต่ำ	สูง	
ไม่มีประสบการณ์	6 (5.6)	1 (0.9)	7 (6.5)
มีประสบการณ์	80 (74.1)	21 (19.4)	101 (93.5)
รวม	86 (79.7)	22 (20.3)	108 (100.0)
χ^2 (คำนวณ) = 8.523		χ^2 (ตาราง) = 5.99	
df = 1		มีนัยสำคัญทางสถิติ	

ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ขนาดของพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว แรงงานในครอบครัว ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวข้าวกับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์ กำหนดด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

อายุ

จากการวิเคราะห์ พบว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -.064 แสดงให้เห็นว่า ระดับอายุของสมาชิกสหกรณ์ไม่มีผลต่อวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านอายุมีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ตารางที่ 30)

ประสบการณ์การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการวิเคราะห์ พบว่า ประสบการณ์การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.112 แสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์ไม่มีผลต่อวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านประสบการณ์การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ตารางที่ 30)

ขนาดของพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการวิเคราะห์ พบว่า ขนาดของพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.016 แสดงให้เห็นว่า ขนาดของพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์ไม่มีผลต่อวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านขนาดของพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ตารางที่ 30)

แรงงานในครอบครัว

จากการวิเคราะห์ พบว่า แรงงานในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.030 แสดงให้เห็นว่า แรงงานในครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์ไม่มีผลต่อวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ว่า ปัจจัยทางด้านแรงงานในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (ตารางที่ 30)

ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการวิเคราะห์ พบว่า ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวมีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ค่าเท่ากับ $.277^{**}$ แสดงให้เห็นว่า ต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์มีผลต่อวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในทางบวก กล่าวคือ สมาชิกสหกรณ์ที่มีต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงจะมีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องสูงด้วย (ตารางที่ 30)

รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าว

จากการวิเคราะห์ พบว่า รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวมีความสัมพันธ์กับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .222* แสดงให้เห็นว่า รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวของสมาชิกสหกรณ์มีผลต่อวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในทางบวก กล่าวคือ สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าวสูงจะมีวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ถูกต้องสูงด้วย (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับวิธีการปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ตัวแปรอิสระ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	
	r_{xy}	P-Value
1.อายุ	-.064	.512
2.ประสบการณ์การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	-.112	.247
3.ขนาดของพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	-.016	.860
4.แรงงานในครอบครัว	.030	.756
5.ต้นทุนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	.277**	.005
6.รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าว	.222*	.020

ตารางที่ 31 สรุปตารางความสัมพันธ์ของตัวแปร ที่มีนัยสำคัญและไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ปัจจัย	ไม่มีนัยสำคัญ (NS)	มีนัยสำคัญ (S)
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับวิธีปฏิบัติในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว		
- อายุ	/	
- ระดับการศึกษา	/	
- ประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	/	
- ขนาดพื้นที่ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	/	
- แรงงานในครอบครัว	/	
- ต้นทุนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว		/
- รายได้จากการขายเมล็ดพันธุ์ข้าว		/
- การติดต่อกับเกษตรกรรายอื่น		/
- การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม	/	
- ประสบการณ์การฝึกอบรมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว		/

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ปัญหาและอุปสรรค

จากการศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ได้แยกประเด็นปัญหาออกเป็น 4 ประเด็นปัญหาด้วยกัน คือ

1. ปัญหาโรคแมลงและสัตว์ศัตรูพืช พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 87.9 มีปัญหาโรคแมลงและสัตว์ศัตรูพืช คือการระบาดของหอยเชอร์รี่ ร้อยละ 69.4 โรคข้าวตายคอ ร้อยละ 11.1 โรคใบไหม้ ร้อยละ 4.6 และการระบาดของหนอนม้วน , หนอนกินใบ ร้อยละ 2.8 และสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 12.1 ไม่มีปัญหาโรคแมลงและสัตว์ศัตรูพืช
2. ปัญหาแรงงานในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 27.8 มีปัญหาแรงงาน คือค่าจ้างแรงงานสูงเกินไป ร้อยละ 11.1 ขาดแคลนแรงงาน ร้อยละ 16.7 และสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 72.2 ไม่มีปัญหาแรงงาน

3. ปัญหาเงินทุนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 19.5 มีปัญหาเงินทุน คือขาดแคลนเงินทุน ร้อยละ 11.2 ดอกเบี้ยเงินกู้สูงเกินไป ร้อยละ 8.3 และสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 80.5 ไม่มีปัญหาเงินทุน

4. ปัญหาภัยธรรมชาติ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 98.1 มีปัญหาภัยธรรมชาติ คือฝนตกขณะเก็บเกี่ยว ร้อยละ 81.5 อุทกภัย ร้อยละ 12.0 ภัยแล้ง ร้อยละ 4.6 และสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 1.9 ไม่มีปัญหาภัยธรรมชาติ

5. ปัญหาอื่นๆ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 16.7 มีปัญหา คือราคาปัจจัยการผลิตสูง ร้อยละ 10.2 และราคารับซื้อผลผลิตต่ำเกินไป ร้อยละ 6.5 และสมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 83.3 ไม่มีปัญหาอื่นๆเหล่านี้

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. Above the elephant's head is a traditional Thai umbrella (parasol). The entire emblem is enclosed within a circular border. The text 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964' is written in a serif font along the bottom inner edge of the circle. There are also decorative floral motifs on the left and right sides of the inner circle.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 32 ปัญหาและอุปสรรคในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ปัญหา	มีปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	ไม่มีปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	รวม	ลำดับ ที่
1. ปัญหาโรคแมลงและสัตว์ศัตรูข้าว	95(87.9)	13(12.1)	108	2
-การระบาดของหอยเชอร์รี่	75(69.4)			
-โรคข้าวตายคอก	12(11.1)			
-โรคใบไหม้	5(4.6)			
-หนอนม้วน, หนอนกินใบ	3(2.8)			
2. ปัญหาแรงงานในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	30(27.8)	78(72.2)	108	3
-ค่าจ้างแรงงานสูงเกินไป	12(11.1)			
-ขาดแคลนแรงงาน	18(16.7)			
3. ปัญหาเงินทุนในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	21(19.5)	87(80.5)	108	4
-ขาดแคลนเงินทุน	12(11.2)			
-ดอกเบี้ยเงินกู้สูงเกินไป	9(8.3)			
4. ปัญหาภัยธรรมชาติ	106(98.1)	2(1.9)	108	1
-ฝนตกขณะเก็บเกี่ยว	88(81.5)			
-อุทกภัย (ฝนตกน้ำท่วมแปลง)	13(12.0)			
-ภัยแล้ง	5(4.6)			
5. ปัญหาอื่นๆ	18(16.7)	90(83.3)	108	5
-ราคาปัจจัยการผลิตสูง	11(10.2)			
-ราคารับซื้อผลผลิตต่ำเกินไป	7(6.5)			

ข้อเสนอแนะของสมาชิกสหกรณ์

1. ต้องการให้ทางสหกรณ์จัดหาสารเคมีกำจัดหอยเชอร์รี่ที่มีประสิทธิภาพที่ดีและมีปริมาณที่พอเพียง
2. ต้องการให้ทางสหกรณ์จัดอบรมการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวแบบผสมผสานและการใช้ปุ๋ยในนาข้าวที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ
3. ต้องการให้ทางสหกรณ์จัดเตรียมลานตากข้าวเพื่อลดความชื้นเมล็ดพันธุ์ข้าว
4. ต้องการให้ทางสหกรณ์ปรับราคารับซื้อคืนให้สูงขึ้น
5. ต้องการให้ทางสหกรณ์จัดหาปัจจัยการผลิตที่มีราคาถูกและลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้ต่ำลง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright © by Chiang Mai University
 All rights reserved